

Okunmamış bir mesajınız var: Küre Isınıyor!

Yazı: Nuri Özbağdatlı, Doğa Derneği Teşkilatlanma Ekip Lideri

2007 yılının sonlarında 200'e yakın ülke temsilcisi tropik bir ada olan Bali'de toplandı. "Tanrıların Adası" olarak bilinen Bali'de tüm dünya için önemli 15 gün geçti. Doğa Derneği adına katıldığım toplantılarda kararlılıktan ve çözüm önerilerinden çok pazarlıklar ve umursamazlık hakimdi.

Hala savaşların devam ettiği günümüzde küresel bir yıkıma sebep olabilecek iklim değişikliği terörden daha korkulan bir olgu oldu. Küresel ısınma, kendimizle yüzleşmek için bir mesaj mı yoksa?

Dünya, 4.6 milyar yıl önce güneşin etrafında belirdi. Bugünkü kalıbındaki biz insanlar ise çeyrek milyon yıl önce yerkürede varlık göstermeye başladık. Tarım devriminden sonra ilk devletin ortaya çıkması ile örgütlenen insanlık, tarih boyunca gerçekleştirdiği bütün devrimler sonucunda "uygarlık" dediğimiz bir yaşam biçimi oluşturdu. Hala savaşların devam ettiği günümüzde küresel bir yıkıma sebep olabilecek iklim değişikliği terörden daha korkulan bir olgu oldu. Küresel ısınma, kendimizle yüzleşmek için bir mesaj mı yoksa?

"TANRILARIN ADASI" BALI'DE DÜNYA İÇİN 15 ÖNEMLİ GÜN

2007 yılının sonlarında 200'e yakın ülke temsilcisi tropik bir ada olan Bali'de toplandı. "Tanrıların Adası" olarak bilinen Bali'de tüm dünya için önemli 15 gün geçti. Doğa Derneği adına katıldığım toplantılarda kararlılıktan ve çözüm önerilerinden çok pazarlıklar ve umursamazlık hakimdi. Küre'nin 2 derece ısınması sonucunda buzulların erimesinin önüne geçilemeyeceği bilimsel olarak kanıtlanmış durumda. Öte yandan 2 derecelik ısınma ada ülkelerini su altında bırakabilecek etkilere neden olacak. Tanrıların Adası'nda bilimin söyledikleri yanında hükümet temsilcilerinin söylemleri ya bir cehalet ya da tanrısal bir cesaret gerektiriyordu.

HÜKÜMET TEMSİLCİLERİNİN SÖYLEMLERİ YA BİR CEHALET YA DA TANRISAL BİR CESARET GEREKTİRİYORDU

Yapılan görüşmelerin sonuçlanması için toplantılar bir gün uzatıldı. Endonezya Cumhurbaşkanı Yudhoyono ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki-moon'un acilen adaya geri dönmesi, Bali'den bir yol haritasının çıkmasının önemini gösteriyordu. AB ve ABD arasında geçen büyük tartışmalar sonucunda Bali yol haritası çıktı. Oluşturulan yol haritasında hedefler net bir şekilde yazılmasa da matematik hesabına göre 2020 yılında salımlar %25-40 arasında azalmalı. Bu hedefe göre hazırlanan Bali yol haritası 2008-2012 yılları arasında ülkelerin yükümlülüklerinin ve 2012 sonrasında neler yapılması gerektiğinin belirlenmesi için oluşturuldu.

YENİ DÜNYA DÜZENİ: DÜŞÜK KARBON EKONOMİSİ

Günümüz teknolojisi sayesinde Bali'deki gelişmeler internet üzerinden canlı izlenebiliyordu. Tüm katılımcılara açık olan görüşmeler Birleşmiş Milletlerin web sitesinde hala yayınlanıyor. Görülenlerin arkasında kalanlar ve söylenemeyenler için yapılabilecek tek şey ise bu toplantıya katılmak. Doğa Derneği adına üstlendiğim görevin en önemli bölümü bunu oluşturuyordu, görülmeyeni görmek. Toplantılarda yeni dünya düzeninin tasarlandığını gördüm. Bali'de kapital yada komünist ekonomi düzeninden bahsedilmiyordu. Düşük karbon ekonomisinden bahsediliyordu. Yeni karbon sözleşmeleri, yasal düzenekler, şehir planlama yöntemleri üzerinde çalışıyor dünya. Ahlaki boyutta tartışmaların da döndüğü Bali'de, iyi ve kötü yine parayla kıyaslanıyordu. İklim değişikliği nedeniyle oluşan sefalet, afetler ve göç gibi sosyal

değişimlerin çözümü için yine para ölçüm yapılan ve karar verilen yegâne değer olarak ortaya çıkıyor.

TÜRKİYE'NİN ACELE EDİP KERVANA YETİŞMESİ GEREK

Türkiye'nin acele edip kervana yetişmesi gerektiğini gördüm. 10 binden fazla katılımcının farklı söylemleri, ilgileri ve bilgileriyle oluşturdukları bir kervan var. Bu kervan 1994 yılında bir sözleşmeyle oluşturulmaya başlanmış. Kervanın gideceği hedef ise 1997 yılında kabul görüp 2005 yılında yürürlüğe giren Kyoto protokolü. Türkiye sözleşmeye taraf olsa da Kyoto'ya henüz taraf olmamış durumda. Yani yol alınırken biz nereye gidilmesi gerektiğini belirleyemiyoruz. Bu durum, Türkiye için böyle bir dünya düzeninde kabul edilir değil. Kervanın dışında kalamayacağımız için gidilecek hedef konusunda sesimizi duyurmalıyız.

Kyoto mu Büyük Ekonomiler mi? Kyoto şimdiye kadar yapılan çalışmaların yükümlülük kısmını da içeren bağlayıcılığı olan bir sözleşme. Öte yandan halk tarafından en çok duyulan kelime. Büyük ekonomiler ise ABD tarafından alternatif olarak ortaya konan bir yol. Neyin alternatifi sorusuna verilen birçok cevap var. Benim gördüğüm ise büyük ekonomilerin küçülmeden daha da büyümesi için bir alternatif. İklim değişikliğini de sadece bu büyük ekonomilerin çözebileceği en güçlü söylemleri. Bu tartışma önümüzdeki günlerde de devam edecek.

ANALİZ ÇOK, SENTEZ YOK

Analiz çok, sentez yok. Ülkelerin en üst düzey karar vericileri, büyük bilim adamları, sivil toplum kuruluşları ve medya Bali'de dünya için çalıştı. Çalışırken hep sorunlar birbirinden ayrıldı. Çözümler ayrı kaldı. Sorunlar ve çözümler arasında bağlantı yoktu. Bulanlar ise karar metnini yazan kalemde çok uzaktı. İklim değişikliği konusunda bilgiden çok fikrimiz var. Gerek sivil toplum kuruluşları, gerek hükümet temsilcileri ve gerekse bilim adamları, hangi ülkeden olursa olsun, çok önemli fikirlere sahip. Öte yandan bilgi yoksunluğu, oluşan fikirleri etkisiz kılıyor. Türkiye'de iklim değişikliği konusunda hepimizin fikri varken, bilgimizin olmaması kasten olabilir mi diye düşünüyor insan. Bali'de bulunduğum her gün ayrı bir basın bildirisi yaparak kamuoyunu bilgilendirmeye çalıştık.

SOKAKTAKİ BİZ, DAHA ÇOK İLGİLENMELİYİZ

Sokaktaki biz daha çok ilgilenmeliyiz. Çünkü iklim değişikliğiyle mücadele sadece bizlerin değişimiyle mümkün olabilir. Kendimizi toplumumuzdan ve doğamızdan ayırdıkça iklim değişikliği ile mücadelede sadece hükümet temsilcilerinin söylemleri geçerli olacak. Anadolu çözüm için umut olabilir. Dünyanın bugüne gelmesinde büyük rol oynayan buluşların çoğu Anadolu'dan çıktı. Para, tarım, yerleşik hayat bunların en çok bilinenleri. Öte yandan Mevlana, Aristo ve daha birçok düşünen insan da bu topraklarda yaşadı. Anadolu içinden iklim değişikliğine çözüm oluşmaması için tek neden, kendimize olan güven eksikliğimiz olabilir. Kendimize güvendiğimizde çözüm bulabiliriz. İklim değişikliği insanın toplumu ve doğasıyla olan uzaklığını ve çözümün doğayla yapılacak bir sözleşmede olduğunu anlatıyor. Bunun için yaşama bakmak lazım. En yakınımızdan birisi söylemişti "Olduğun şey aynada gördüğün değil, yarattıklarındır". Bu sorunu biz yarattık. Çözümü için aynanın ötesine bakmak lazım.